

BREDASCHE

COURANT.

Zaterdag

den 9 Januarij.

De uitgevers dezer berigten, dat de Bredasche Courant, 2 malen per week wordt uitgegeven, en wel des Woensdags en Zaturdags; zijnde dezelve franco per post, en 12,00 in 't jaar, 7,50 in 't half jaar en 2,25 't kwartaal, bij de voornaamste Boekhandelaars en Post Directeuren in ons Koninkrijk verkrijgbaar. De Advertentien, welke men in de eerstvolgende Courant verlangt geplaatst te hebben, zullen Dingsdags en Vrijdags vóór 10 uren dienens ingezonden te worden.

NOTIFICATION.

Hebbende eene circulaire van Z. E. den Heere Gouverneur der Provincie Noord-Brabant, van den 24sten December 1829, A no. 16, Afdeling van Politie (Provinciaal blad no. 162), houdende aanmaning, om de Ingezetenen onder het oog te brengen het verkeerde van dat nog heerschende gevoelen, dat men geene drankelingen op het water mag halen buiten de tegenwoordigheid der Plaatselijke Autoriteiten of de Politie-Beambten; zijnde van den

volgenden inhoud:
» s Hertogenbosch, den 24 December 1829.
» Aan Heeren Burgemeesters en Wethouders der Steden,
» en aan Heeren Burgemeesters en Assessoren der
» Gemeenten ten platten Lande.

» De ondervinding heeft dezer dagen doen zien, dat, bij de geringe volksklasse, en wel voornamenlijk ten platten lande, al nog het gevoelen bestaat, dat men geene Drinkelingen uit het water mag halen, maar dezelve met de beenen in het water moet laten liggen, ten zij de Plaatselijke Autoriteiten of de Politie-Beambten daarbij tegenwoordig zijn en daartoe bevel geven; zijnde ook op dat verkeerde gevoelen gegrond de weigering, welke men soms ontmoet, bij de bewoners van nabij geleegen wooningen, om Drinkelingen, zelfs uit het water gehaald, in huize wooningen te ontvangen.

» Een en ander brengt maar al te dikwijls te weeg, dat de ongelukkigen, die anders, door het tijdig aanwenden van doelmatige middelen, nog zouden te redden zijn, aan eenen gewissen dood, dan eerst worden gelaten.
» Wij zijnde wij verpligt, U. hierop attent te maken, en ik bevel U. tevens aan, om niet alleen, bij alle gepaste gelegenheden, uwe Ingezetenen het verkeerde en onmenschlievende van dit nog heerschende gevoelen onder het oog te brengen; en hand aan te sporen, om toch in geen geval iets te verzuimen, hetgene de terugroeping in het leven van Drinkelingen zoude kunnen schaden of heletten; maar ook om, tot bereiking van het doel in deze, de medewerking van de geestelijkheid der verschillende Godsdienstige Gezindheden in uwe Gemeente in te roepen, welke, door hare eerbiedwaardige betrekkingen, meer in de gelegenheid is, om op de gemoederen van hare geloofsgenooten heilzaam te werken, en, met gepasten nadruk, van den Kansel, de uitroeping van deze verkeerde denkbeelden bevorderlijk kan zijn.

» De Gouverneur der Provincie Noord-Brabant.
» (geteekend): VAN DER FOSSE.
Bringen zulks ter kennis van een iegelijk, met uitnodiging, om daarop bij voorkomende gelegenheden te attenderen, en alzoo dadelijk al het mogelijke toe te brengen, ten einde het leven der ongelukkigen, voren bedoeld, te redden, waarvan het verlies, bij eene verwaarde hulp, door overdreven voorzigtigheid, veelal het noodlottig gevolg moet worden.

BREDA, den 4den Januarij 1830.

DE ROY wt.
Ter Ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Staat,
H. W. SCHAIKES.

NOTIFICATION.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA brengen bij deze ter kennis der ingezetenen, dat, op aanstaanden Maandag, door het collegie van heeren regenten over den armen binnen deze stad, zal worden gedaan de collecte voor de maand Januarij, overeenkomstig de daarvan gedane publicatie, de dato 3 December 1829, met uitnodiging, dat door een iegelijk naar zijn vermo-

gen worde bijgedragen, om in de buitengewoone behoeften der

BREDA, den 7den Januarij 1830.

DE ROY, wt.
Ter Ordonnantie van Dezelve;
De Secretaris der Staat,
H. W. SCHAIKES.

NEDERLANDEN.

BREDA, — 7 Januarij.

De zending van den graaf de Visscher de Celles, als buitengewoon gezant der Nederlanden bij den Heil. Stoel, met het einde des vorigen jaars opgehouden hebbende, zoo heeft het Z. M. behaagd, den graaf de Liedekerke, te voren envoyé-extraordinaire en minister plenipotentiaris bij de Zwitsersche Kantons, tot gewoon gezant bij denzelven te benoemen.

— De heer Schmidt, kolonel van het te Namen ontbonden regiment Zwitsers No. 31, is tot generaal-majoor benoemd.

— De, den geheelen winter reeds bestaan hebbende, nood in onderscheiden dorpen aan Maas en Waal gelegen, door de felle koude al hooger en hooger gestegen zijnde, zoo hebben zich, in onderscheiden steden van ons vaderland, edeldenkende heden aangeboden, om de liefdegiften van oaze, door hunne mildadigheid, zoo gepende handgenooten, ten behoeve der noodlijdenden in te zamelen. De W. E. W. heeren Speer van der Griff, van der Willigen, predikanten te Tiel, Merens en Francken, predikanten te Utrecht, prof. Kist, te Leiden, Post van Kampen, predikant ter zelfder plaatse, en J. A. van Kampen, R. C. pastoor te Schiedam, hebben zich met de inzameling der giften voor de dorpen Wamel en Leeuwen belast, terwijl de W. E. W. heeren Oort en Hugenholz, predikanten te Rotterdam, mede in naam van alle de Rotterdamsche leeraars, de giften voor die dorpen, nitsgaders voor de mede noodlijdende dorpen Oijen, Burgharen, Batenburg, Maas-Bommel, Altforst, enz., zullen inzamelen.

— De verwaandheid van den eigenaar van te Belge (???) Levas, is zoo verre gegaan van aan te kondigen, dat vele burgermeesters en andere openbare ambtenaten hem geschreven hebben, om hem te vragen, wat zij op de inkwisitoriale circulaire van de hertog van Nassau moeten antwoorden. De rector van de school te Breda, is zoo eenvoudig geweest, om dit voor goede munt op te nemen, en, in zijn blad van 5 Januarij, als eene daadzak te plaatsen. Te pauvre homme!! Wij raden het kleine mannetje aan, om eens een plaisir-toetje naar Brussel te doen; den eigenaar (???) Levas van het hoofd tot de voeten te bezichtigen, hem drie woorden te laten zeggen, en dan bij zich zelven te overwegen of Levas voor dezer in de wieg gelegd is.

Om een bewijs van de verregaande slimheid der zoogenoemde oppositie bladen te vinden, leze men den Noord-Brabander van dezelfde dagteekening, waarin twee stukken uit den Courier de la Sambre zijn overgenomen, uit welke men de opregtheid en goede trouw (?) dezer bladen kan leeren kennen. Het eerste is aldus: » De minister van finantien heeft, aan alle de agenter van de schatkist, eene circulaire toegezonden, waarbij hij hun aanbeveelt, » om de grootste matigheid en toegevoerdheid ten aanzien van de » schatplichtigen te gebruiken; hij beveelt hun insgelijks aan, om, » wanneer zich moeilijkheden over het ontvangen der regten voordoen, eerder de wet dan de besluiten en circulaire te raadplegen. Het strekt ons tot genegen, den inhoud van dit stuk » te kunnen toejuichen en hulde te bewijzen aan den » tionelen geest, die daarin doorstraalt. — Het tweede stuk vangt aldus aan: » De armzalige staatkunde van het ministerie is in » alle deszelfs daden zichtbaar. Intusschen, schoon het geenen stap » kan doen, zonder de duidelijkste blijken aan den dag te leggen,

dat het geleid wordt door kleingeestige en bekrompen bedoelingen, enz. — Wanneer het *kleine mannetje*, na deze *contradictie* overgenomen te hebben, zich zelve in eenen spiegel beziet, dan moet hij, dunkt ons, bemerken, dat zijne ooren zes *nederlandsche duimen* gewassen zijn!

— *Le Belge* van den 6den dezer behest het volgende artikel, hetwelk wij luttel overnemen, om dat het bijna ongelooflijk is, dat de onbeschaamdheid der drukkers hier te lande zoo verre gedreven wordt:

» De laatste wepteling (*roulement*) onzer ministers is zeer onbetekenend. De heer van Gobbelschroy heeft gezegd: *maak, dat ik mijn traktement in vrede kan verteeren.* De heer de la Coste: *ik bezit het ijzeren voorhoofd, dat mijnen ambtgenoot ontbreekt; van Maanen zal over mij voldaan zijn.* De overigen verdienen de eer niet van genoemd te worden.

Nu bevindt zich onder die overigen; om de aanstotelijke onbeschoffheid van dat geheele artikel daar te laten; nu bevindt zich onder die overigen, dat is te zeggen, onder de overige ministers des konings, de eigen zoon van Z. M., en de *Belge* weet toch (hij is zijne domheid) wel, dat Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden minister van oorlog en admiraal des koninkrijks is. Het spreekwoord heeft gelijk, te zeggen, dat men alleen door *dreks* bevuild wordt. En men zou nog, na duizende dergelijke *infamiteiten*, willen volhouden, dat de tegenwoordige wet op de drukkers voldoende is en er geene loshandigheid bestaat!!

(*Le National.*)

— Wij lezen in *Le Namurois* een artikel, hetwelk begint als volgt:

» Het *zedelijk* uitwetsel, dat de koninklijke boodschap (van den 11den dezer) in de gemeenten onzer provincie gehad heeft, is onberekenbaar; de circulaire van onzen gouverneur aan de burgemeesters is bekend; het doet ons echter leed; daarin niet gevonden te hebben eene formele uitnodiging aan deze regeringspersonen, om dat, in de tegenwoordige omstandigheden, zoo gewichtig stuk kunnen onderhoorigen, onder de oogen te brengen, en wij zouden zelfs wel gewenscht hebben, dat hetzelfde aangeplakt ware geworden; maar de ijver en het patriotismus van een groot gedeelte der burgemeesters heeft deze gaping aangevuld, en de woorden des konings, in de meesten der gemeenten, op andere wijze ter kennis der ingezetenen gebragt zijn geworden, welke zeer verwonderd waren, te vernemen, dat de koning, die de laatste wederlegde, welke men sedert langen tijd tegen den gang der regering verspreid had.

De *Namurois* verhaalt vervolgens, dat de koninklijke boodschap, in verscheiden rondom de hoofdstad der provincie gelegen gemeenten, na de gewone mis, afgelezen zijnde geworden, overal met de grootste aandacht aangehoord en met de kreet van *Lieve de Koning! Lieve onze geliefde monarch!* beantwoord is.

Voor diegenen onzer lezers, welke niet bekend zijn met het blad, *Nederlandsche Gedachten* betiteld, achten wij de plaatsing van het volgende artikel niet onbelangrijk. Het is eene bijdrage ter juiste benoeding van de tegenwoordige zogenoemde oppositie.

» Onder de voorbeelden zijner (de heer de Brouckere) zongvuldige oplettendheid voor de ware belangen van het strijk, zij het volgende geteld. *Parmi les objets dont on comble les maisons de detention, deja suffisamment pourues, on voit des couvertures de laine viennent le premier rang. La faute est faite: on peut la réparer partiellement, en faisant vendre publiquement le superflu.* Is het niet een blik van de deugdelijkheid eener tienjarige begrooting, of ten minste van de onbevoegdheid van hare berispers, wanneer men toevlugt tot dergelijke aanmerkingen neemt? Men zou denken, dat zij door niemand, terstond kunnen worden wederlegd, zelfs te gesebroken. Hier evenwel bedroef zich de spreker. Den volgenden dag gaf de minister van financiën, die onmiddellijk den administrateur der gevangenis op dit stuk had gehoord, te kennen, dat vele gevangenen, onder het vorig stelsel der gevangenis, in het eerst, omdat zij niet zoo spoedig tot anderen arbeid konden worden gebruikt, met willen waren waren bezig geweest; dat dien ten gevolge ook te Maastricht, waar het achtbare lid woonachtig is, men de overige schijnt, naar bezwaren rondgezocht had, eene eenige *beveelheid* dekens, berustte dan voor de bevolking van Maastricht, noodzakelijk was; dat zij daar niet, gelijk het achtbare lid had gezegd, door de mol werden vertaerd, doch, naar geling der behoeften, ook naar andere plaatsen verzonden werden; dat hij het achtbare lid bedankte voor zijne nauwkeurige be-

schouwing, schoon het edelmoediger ware geweest, eenige ophelderingen te vragen, vóór dat men dit en dergelijke bezwaren in het openbaar aan het gouvernement verweet. En de heer de Brouckere die niet zwijgt, wanneer hij iets zeggen kan, zweeg! En deze voor hem niet vereerende bijzonderheid werd op de volgende wijze in den *Courier de Pays-Bas* van den 22sten December verbloemd: *Si à Maastricht, pour 125 prisonniers, il n'y a que 124 couvertures, c'est trop peu; mais faut-il tant se récrier pour cela. Du reste le Ministre remercie l'orateur qui est entré dans de si minutieux détails.* De opteekening dezer anders onbeduidende zaak hebben wij niet ondienstig geacht, omdat zij zelfs in de Gouvernements-bladen niet behoorlijk in het licht is gesteld en evenwel zeer geschikt is, om te doen zien, hoe menigeen de daden der Regering, bij de gelegenheid eener begrooting, bestrydt. Nadat men maanden lang naar gebreken in de administratie met gretigheid gezocht en allerhande klagen uitgelokt heeft, wordt er eene lange lijst van gemaakt. Die leest men luidkeels achter elkander, en werf zonder eenigen samenhang, af. Dan verbedt men zich staatsman te zijn, en ziet op de ministers en op den vorst met zelfvertrouwen en laudrukenheid neer. Dit is dan de kennis, de moed, de vaderlandsliefde van den tegenwoordigen tijd!

Zoo ver de Nederlandsche gedachten. Wat zeggen onze lezers van de knapheid van den ex-luitenant, den tegenwoordige *gouverneur* man???

Van den 8 Januarij.

Behalve eene circulaire aan de plaatselijke besturen, ten gevolge der koninklijke boodschap van den 11den December, heeft de Gouverneur van Zuid-Holland, ten allen overvloede, nog eene andere, betrekkelijk het in acht nemen der beginselen van het algemeen bestuur, aan de hem onderhoorige ambtenaren gezonden. Die circulaire, welke de gouverneur *ten overvloede* noemt, om dat zekerlijk nergens beter geest onder de ambtenaren heerscht, dan juist in Zuid-Holland, eindigt met de volgende merkwaardige zinrede:

» Schriftelijke verzekeringen behoeve ik dan ook niet van U te verlangen, en zelfs zal mij het niet bekomen van eanig antwoord op mijne tegenwoordige mededeeling; *ten overvloede*, tot een ander bewijs verzoeken, dat het uwe ernstige gezindheid is, om den aangewezen grondwettigen weg bestonding te volgen; terwijl ik niets vanigen verlang, dan aan Z. M. steeds uwe goedelingen te kunnen doen opmerken om dat het den Nederlander, die aan de heet aan de goedkeuring zijns Konings en de achtung van landgenooten, nimmer moeijelijk valt, om de milde betrachtting van algemeene burgerplichten met de nauwgezette waarneming van ambtelijke betrekkingen te vereenigen.

Het berigt, dat de prins Leopold van Saksen-Coburg tot koning van Griekenland zal benoemd worden, wint hoe langer hoe meer veld. De berigten uit Berlin, zoo even bij ons ontvangen, spreken geheel in dien geest, en voegen er zelfs bij, dat de prins Johan van Saksen bereids van alle aanspraak op dien troon zou hebben afgezien.

— De engelsche *Spectator*, welke uit echte bronnen put te hebben, levert ons eene belangrijke vergelijking tusschen de inkomsten der Anglikaansche en der Roomsche kerk in het Christenwerld. De Anglikaansche kerk heeft in 1840, 600 ponden sterling, maar jaarlijch inkomsten van 10,000,000 ponden der geheele, omringde Christenwerld te samen slechts 3,000,000 ponden sterling, aan inkomsten heeft.

— Onze nieuwwetsche liberalen hebben het zeer op de doodstraf geladen, zoo als die in ons wetboek bepaald is en bij ons ten uitvoer gebragt wordt. Wij laten de regts-kwestie deswegens voor het oogenblik op hare plaats. Maar te Londen zijn onlangs vier en negen jonge lieden, vaders van huisgezinnen en te zamen eene ongelukkige misdaad begaand, die de doodstraf verdienden. Een dertzelve had zich van moord op moord schuldig gemaakt.

— Onlangs zijn aan de oever der schelde, vier schiedvliegtuigen, welke zwaven gezien. Dit hier te lande hellingen voor verschijnt wordt aan de vroeg ingevallen hevige koude toegeschreven. Ook in Duitschland, en zelfs in drie Zuiden van Frankrijk, zijn van die dieren gezien en geschoten. Zij zijn van het geslacht, bij de natuurkenners, onder den naam van *Anas Cygnus* bekend en worden zelden anders dan op hooge breedten gevonden.

Mengelingen.

THEORIE EN PRAKTIJK

van ons dierg Nummer

Wat al leeringen, die in het afgetrukkene, schoon, mensche

vend, edel zijn, en in de toepassing tot de treurigste resultaten leiden! Uit vele voorbeelden slechts weinige. Een der schoone droomen van den jongelings-leeftijd des weldenkenden is, dat alle menschen, met wien men omgaat, opregt zijn, ter goeder trouw handelen, alleen het goede willen; en wat zoude het lot van den mensch zijn, die, in weêrwil, dat de ervaring hem het tegendeel leere, de *theorie* als de gids zijner handelingen zoude willen behouden? van hem, die deze *theorie* boven de lessen der *praktijk* zoude willen stellen? Vraag het hun, die, aan het einde van eenen geheelen philantropischen droom, op de bouwvallen hunner fortuin ontwaken, en daar de uitkomsten hunner bespiegelingen inoogsten. Welk denkbeeld is schooner dan dat van de gelijkheid aller menschen, van alle menschen als zijne broeders, als loten van eenen stam te beschouwen! Kan dit denkbeeld in de maatschappij, zoo als zij is, van toepassing gemaakt worden? Wij willen hier niet van die tijden spreken, toen eene fransche gelijkheid en broederschap hier te lande nageaapt werd, even als tegenwoordig de engelsche petitiën; maar men vrage elken man van ondervinding af: hoe lang hij, na zijne intrede in de wereld, aan dat menschlievend geloof getrouw is kunnen blijven, en hoe spoedig hij ontdekte, dat hij de meeste zijner mede stervelingen, op zijn hoogst als zeer verre neven, in plaats van als broeders moest behandelen, wilde hij niet het slagtoffer dier broederschap worden. Wat wordt er van alle des jongelings denkbeelden van onafhankelijkheid; van altijd en door ieder de *theorie* te willen doen eerbiedigen; van nimmer anderen wil dan dat zijne te zullen volgen, enz.? Hoe schoon dat alles *theoretisch* ook moge zijn; *praktisch* is het maar voor eenen zeer beperkten tijd vol te houden; en de jonge mensch, die niet reeds spoedig de waarheid van FRANKLINS les: » BUK U », inziet, is voor de maatschappij en voor zich zelve verloren.

Behalve dat, van hoeveel gedragingen onzer evenmenschen blijft ons de verklaring verborgen! Hoeveel tegenstrijdigheden in hetzelfde wesen! De tegenwoordige tijden leveren er menig voorbeeld van op. Hoe is het, om uit die velen wederom een te kiezen, te verklaren, dat wij, onder de hoofdwoordvoerders voor vrijheid en verfoeying van alleenhandel, onder de verdedigers en lofsprakers van dagbladen, die eene edele, echt liberale regering verguizen, mannen aantreffen, die, nog maar weinige jaren geleden, den ongelukkige, die het woord vrijheid had durven uitspreken, naar de ijzers of ten dood zouden verwezen hebben; die toen, niet even hard stem, als zij thans voor zoogenamde volksrechten pleiten, verkondigden, dat volksrecht een onding was; die nu diep getroffen zijn, omdat een misdadige en hoogstbeschaamde vreemde-ling ons land, door zijn reizen te doen, moet ontvamen, en toen, met geweld op het gelaat, onder winkoop tenor zijne moeder, bij het veld van de vrede van Harmen hebben zoon aanstaar- den, die het ons niet ten kwade, dat wij, na nog maar zoo kort geleden, hetzelfde onderwerp te hebben aangeroerd, ander- maal op hetzelfde terug komen; maar de tegenstrijdigheid is te groot. Intusschen is die tegenstrijdigheid misschien slechts schijnbaar. Misschien is het *principium* onveranderd gebleven, en in dat geval is de *theorie* en *praktijk* dier heeren niet slecht in overeenstemming, althans betref dan bij velen der Brusselsche en andere Zuid-Nederlandsche Conventiers. Wij herhalen het, het ge- drag dier vrijheidsbazinners is moeilijk te verklaren; maar nog niet genoeg hebben zij zich laten zien, om hen reeds *inconsequent* te noemen. Wie weet of, wanneer alles eens naar *hunnen* zin ging, wij niet zeer spoedig in die heeren dezelfde mannen van 1812 en 1815 zouden hervinden!

Maar dat intusschen zij zeker te liet, dat oppervlakkige kennis veelal tot een valsche oordeel leidt, en dat menige daad, zelfs van op zichzelf werkende personen, door ons verkeerd wordt be-oordeeld, zoo lang wij haar niet in verband met het geheel, waar- toe zij behoort, beschouwen. Menige daad, die de vorige jongel-ling slecht noemt, wordt door den, even edel denkenden, maar dieper inzichten man, lof toegesend; en in het algemeen is het wettig, dat meerdere ondervinding meerdere gematigdheid voort- brengt, en dat vane kiezen van bittersten, zoo in het goede als in het kwade, het werk des jongelings, het bedaar volgen van den man.

Indien deze opmerkingen waarheid zijn, in de betrekking van eenen mensch tot eenen ander, zoo veel te meer waarheid zijn zij in de hooger en uitgebreidere betrekkingen van groote vereenigingen of lichamen. Dit vooral is niet alles laakbaar, wat het oppervlakkig gevoel des jongelings slecht noemt, en daarom is het vooral daar, dat gewaakt moet worden, dat zulk een ge-voel niet de overhand verkrijgt. Wij erkennen de waarheid der

spreuk: *Barba non facit Philosophum*, maar naast deze staat *Experientia docet*, en, in de hoogst gewichtige aangelegenheden van de regering des lands, in de oplossing van staatkundige vraag-stukken, in de beoordeeling van wetten op het onderwijs, de druk- pers en andere dergelijke onderwerpen, moet men door de ervaring van jaren voorgelicht zijn, indien men geen gevaar wil loopen, in zijne oordeelvellingen het spoor geheel bijster te zijn. Daar, bo-ven alles, moet de *theorie* des jongelings voor de *praktijk* des mans achter staan.

Het is welligt niet overtollig, hierbij de aandacht te bepalen, in eenen tijd, waarin ieder — bevoegd of onbevoegd — als regter en veront- deelaar van Koning en Staatsdienaars optreedt, en men, onder deze regters, zoo vele aantreft, die nog nauwelijks de schoolroede ont- wassen zijn. Het staat gewis ieder vrij, over de handelingen, ook van den Koning en de Ministers, te denken, wat hij goedvindt; maar bespottelijk is het, dezen wetten te willen voorschrijven, op eenen leeftijd, waarin men — blijkens alle de meergemelde bla- den — nog geen onderscheid tusschen welvoegelijkheid en onbe- schoutheid (om hier geene hardere woorden te bezigen) kent.

Moge het Nederland, vooral in dezen woeligen tijd, niet ontbre- ken aan mannen, die waken, dat, in alle onze hooge aangelegen- heden, standvastig datgeen gevolgd worde, wat door eene veeljarige PRAKTIJK is goedgekeurd, boven de schijnschoone droomen eener veelbelovende en niets opleverende *theorie*!

WETENSCHAPPELIJKE EN LETTERKUN- DIGE BERICHTEN.

FRAGMENTEN UIT HET DAGBOEK EENS REIZENDEN.

(Onuitgegeven.)

(Zie ons vorig nummer)

TWEEDE BRIEF. Luik, den 20. 1832.

Men had mij reeds voorloopig gezegd, dat de toegang tot het *etablissement* van den heer *Cocqueril* te Seraing, zeer moeilijk te verkrijgen was, ja, dat deze dikwerf, aan vreemdelingen niet alleen, maar ook aan landgenooten geweigerd was geworden. Deze handelwijze kwam mij des te zonderlinger voor, daar het gouver- nement, of liever Z. M. onze koning, er een aandeel in heeft. Ik had gedacht, dat een *etablissement*, waarin de ijzer fabricatie en het maken van stoom- en andere werktuigen, volgens de nieuwste ontdekkingen in die vakken gedaan, werden behandeld, voor een ieder, die iets hieromtrent wilde leeren, open moest staan, te meer, daar eene verbetering in de gewone ijzer fabricatie onze zuidelijke provincien zeer noodzakelijk is. Het was ons immers reeds lang bekend, dat het slechte ijzer, hetwelk onze fabrieken vroeger bragten, juist zoo zeer niet aan de *erlsen*, dan wel aan de slechte ver slechte behandeling lag, en, daar het nu ook bekend is, dat de Engelsche en Zweden ons hierin ver vooruit zijn geweest, en ook, dat de engelsche wijze van bearbeiding der ijzer *erlsen*, te Seraing gevolgd wordt, zoo dacht het mij van belang, dat het gouvernement, tot aansporing, ter verbetering van dezen zoogenom- den tak onzer volks nijverheid, in plaats van hennepde *erlsen* heim om te gaan, dit *etablissement* tot eene publieke fabriek moest maken, ten minsten het bijna niet geheel *erlsen* heim nu het geval is. Ik begrijp wel, dat de heer *Cocqueril* hierna groot belang heeft, en dat de gedachte te loopen van nieuwsjagerij lastig is; doch in dit laatste kon eene regeling gemaakt worden, en, wat het eerste aanbetreft, — nu ja! maar de koninklijke gud- dens hebben daar immers ook wat te zeggen. Hoe het ook zij, ik zal niet onderdruken, en moet bekeunen, dat, door tus- sentkomst mijner betrekkingen en vrienden, mij de weg gemakke- lijk werd gemaakt, en had de toezegging, dat de portier mij met een *entree Monsieur!* zoude binnen laten.

Des morgens ten 8-uren vertrok ik, van mijnen vriend ver- zeld, uit de stad, den weg langs de Maas nemende, naar Seraing. Voor dat wij echter Luik verlieten, konde ik niet nalaten, mijn aanmerking op de groote brug, die over bovengenoemde rivier ligt, te maken: dezelve moet zeer gevaarlijk voor de schepen zijn, wanneer de rivier sterk stroomt, dewijl zij niet loodrecht op de rui- ting der rivier is aangelegd; hiervoor verdient wesenlijk de ar- chitect *geg.*, wat zeg ik, — ik ben immers in de zuidelijke pro- vincien, — aan den *karcant* gezet te zijn geworden; ook schijnt dezelve zeer gevaarlijk voor de rytuigen te zijn. Wij verlieten hierop onzen weg langs den schoonen Maas-Oever. Deze weg, die ook naar Namen leidt, wordt voor de fraaiste in de Nederlanden gehouden. Lagchend doet de natuur zich hier aan het oog waardelaars op, daar zich hier alles heeft te zamen gevoegd, om het prachtigste landschap daar te stellen. De stoffering van deze

schilderij, is zonder altijd *arcadisch* te zijn, meest afwisselend en belangwekkender; alles getuigt hier wederom van het geluk, de welvaart en volks-vrijheid van ons koninkrijk, en onwillekeurig kwam in ons beide de gedachte op: hoe kunnen hier nog menschen bestaan, die België ongelukkig darven noemen! Mij dunkt niet alleen de menschen, maar ook de vogelen zingen hier vrolijker dan in het zoo *bevoorregte* (??) Holland. Door het *steen-kolen-misake* haen, dat hier bijna elke Luikenaar op het gezigt draagt, mensden wij traken te bespenren, die de woorden: *wij zijn gelukkig onder de regering van onzen WILLEM!* aanduidden (ik spreek hier alleen van de grootste volksklasse); en hoe misdadig zijn diegenen, die dit geluk, die deze welvaart, door twist en oneenigheid te stoken, zoeken te vernietigen. Deze denkbeelden bragten ons op den vromen (?) koning *LOUWIS XI*; op den verschrikkelijken *ARDENSCHEN-BERRI*, en alzoo op den fraaïjen roman *van ALSBROEK* van *WALTHER SCOTT*. De ons, op onze wandeling, omringende voorwerpen hadden eenen zoodanigen indruk op onze verbeelding gemaakt, dat wij ons in die tijden terug dachten, waarin de Luikenars nog hoog *Duitsch* spraken (?) (volgens *WALTHER SCOTT*), en, door *schijnheiligheid*, een blind *fanatisme* en *zuclit naat overhaersching*, tot de grootste ongeregeldeheden werden aangezct. Ja, wij meenden zelfs, in de ons ontmoetende wandelaars of reizigers, eenige gelijkenis met vele hoofdpersonen uit dezen geschiedkundigen roman te ontdekken; en eindelijk maakten wij hier uit de gevolgtrekking, dat eene al te opgewondene *verbeeldingskracht* tot niets deugt. Zoo in onze bespiegelingen verdiept, waren wij eindelijk aan de Brle naast elkander liggende dorpen *Tilcur*, *Gemeppe* en *Seraing* gekomen, die als het ware te zamen één groot dorp uitmaken. Na te *Gemeppe* eenige *verwachtingen* te hebben gebruikt, staken wij de *Maas* over, naar het voormalig aardschbisschoppelijk paleis, hetwelk de heer *Cocqueril* voor zijn verblijf en etablissement gekozen heeft.

(Het vervalg hierna)

KRACHTDADIGE UITWERKING VAN DE ZUURSTOF-GAZ OP DRENKELINGEN.

Een jonge hond in het water gevallen zijnde, verdronk, en werd een uur daarna uit hetzelfde opgevischt. Zijn meester, die op dat oogenblik zuurstof-gaz (*gas oxygène*) bij de hand had, beproefde, om hiervan een weinig in de longen van den drenkeling te blaazen. De eerste inblazing gaf het dier een scherp, schreeuend geluid. Na dat men eenigen tijd met het inblazen van het gaz vervolgde, en, te gelijker tijd, het lijf des drenkelings met warme doeken stouk gewreven had, stond hij, na dat men tien uren arbeids hieraan besteed had, wederom op, en was zes dagen daarna geheel genezen.

(L' industriel)

NIEUWE PLOEG.

Men spreekt, met veel lof, van eenen nieuwen ploeg, door den heer *MORON* ontworpen, uit de provincie *Hanegouwen*, uitgevonden, die, zoo wel wat dezelfs gemakkelijkheid als ook dezelfs eenvoudigheid betreft, boven den, in gebruik zijnde ploeg, verreweg te verkiezen is. Eenige landbouwers uit die provincie, die voordelen van dit werktuig inziende, hebben zich bejverd, zich hetzelfde aan te schaffen.

(L' industriel)

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA,

van den 9 Januarij 1830. G. G.

De Mudde Tarwe.	7, 48
" " " Rogge.	4, 54
" " " Boekweit.	4, 30
Fijn Tarwe Meel of Bloem Ned. pond.	0, 28
Grof " " " idem.	0, 17
Boter " " " idem.	0, 79
Ned. pond Fijn Tarwe Brood.	0, 14
" " " Grof. idem.	0, 14
" " " Boekweit.	0, 16
" " " Roggen Brood.	0, 24
" " " Kandelen (Vat of Mudde).	2, 50
" " " Dooft Hou.	3, 00
" " " Dooft Hou.	3, 00
" " " Struiken.	3, 30
" " " De boe	3, 20

Te Breda, bij *BROESE & Comp.* Boekdrukkers en Boekverkopers.

ADVERTENTIEN

ALGEMEENE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TER BEGUNSTIGING VAN DE VOLKSVLIJT.

Administratie der Domeinen, Tienden en Boscchen.

De *DIRECTIE* der *ALGEMEENE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ* te Brussel, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat *Jonkheer W. G. V. VAERTS*, Agēt van voornoemde Maatschappij, wonende te Dordrecht, belast is met de Administratie harer Domeinen en Tienden, gelegen in het ressort van Dordrecht, Heusden en Papendrecht, te voren bestaand door den heer *H. O. S. T. E. R. L. I. N. G.*, en dat, te rekenen van 1° Januarij 1830, alle betalingen, de gemeide Administratie betreffende, zullen moeten gedaan worden ten kantore van voorn. Agent.

*** De ondergeteekende maakt door deze aan het geboord, over blijk bekend, dat bij hem voorhanden is een fraai assortiment *Gouden HOROLOGIEN*, voor Heeren en Dames, *CACHETTEN*, *SCHUTTELS*, *KETTINGEN*, enz., alsmede eenen aanzienlijke partij *zelfs gefabriceerde OORKLOKKEBES*, van Hollandsche, Brabandsche en Zeewwsche fabriecken, diverse *RINGEN*, *SLINGERS*, *AKERS*, *BELLETJES* en *KLOKKENKETTINGS-TONNEN*, *SCHUIVEN*, *TOEGES*, *SLOTEN*, *HANDBRINOT*, enz. Bedankende zijne geboerde begunstiging voor de genotene genegenheid in 1829, verzoekende dezelve hierna in 1830; belovende eens ieders orders naauwkeurig te zullen observeren, en met de meeste naauwkeurigheid dezelve te zullen uitvoeren. Met eene civiele behandeling continuerende, zal hij zijne affaires met meerdere tilijselheid doorzetten.

BREDA, den 2 Januarij 1830.

M. C. CRANEN, Peemakkersstraat.

EXTRA-ORDINAIRE VERKOOPING.

Op Maandag den 11 Januarij 1830 en volgende dagen zal, ter Requisition van den WelEdelen Heer *J. W. T. L. A. N. D.*, particulier, in de Katerstraat te Breda, door het *Rechtspraak* van de Heeren *JACOB VAN NAERSEN*, Notaris, en *Griffier VAN DEN ENDE*, worden gehouden, openbare blikke Verkooping van zeer moderne Meubelen en Huissierderij, allen bij uitstek geconservéerd en onderhouden, als: *MAHONIE HOUTEN COULES*, *SPEEL*, *THEE*, *PANANT*, en andere *TAFELS*, *SEGRETAIRE*, *CHIFFONNIERES*, *COMMODES*, *BOKKENKASSEN*, *40 STOELLEN* en *FAUTOUEN*, met *ZWARTE TRIPPENZITTINGEN*, *BELANTÉ CANAPÉ*, een *JAPANSCH TAFELSERVIES* voor 36 Personen, *PENDULES*, *GANSEKLOK*, *VANZEN* en *BEELDEN* met *STAMPEN*, *BRILLANTE PLATEN* en *GEGRAVEERDE SCHILDERIJEN*, *LEDIKANTEN* met *HANGSELS*, *BEDDEN*, *STAATSIEGODDINNEN* enz., eene schoone *TOOVELLANTAREN* een *BOK* en zeer mooi *BOKKEN-WAGENTJE* met *TAFEL*, benevens een aantal andere *GOEDWERPEN*.

Welke allen Zaterdag voor de Verkooping kunnen worden bezigt.

Door de Boekhandelaars *BROESE & Comp.* te Breda, op den 5den Januarij 1830, aan de *Wethouders* der *Stad Breda*, ter verhooren, is voorgelezen: *M. H. WRONSKI's* *aperçu de leur état actuel, sous les points de vue de la mécanique et de l'industrie, pour conduire à la solution accomplie du problème que présentent les machines à vapeur, fondée sur la nouvelle théorie générale des fluides*, par *HOËNE WRONSKI*, Paris, 1829. *Stc.*

Bij *BROESE & Comp.*, te Breda, is gedrukt en te bekomen: **BREDA SCHE ALMANAK**, uitgegeven door het *maat* onzes Heeren 1830.

I. Voorzien van een volledig *Rechtspraak* der *Financiële en Justitiële Ambtenaren*, *Wethouders*, *collegien*; *II* benevens *Jaar*, *Paarden* en *Beestentellingen* der *steden* en *Dorpen* der *Provincie Noord-Brabant*; *III* *order* op het *varen* der *Schepen* en *Marktschepen*; *IV* *Diligences*, *Postwagens*, *Toer*, en *Vrachtwagens*; *V* *en* *Posten* van en naar *Breda*; als ook *IV*, de *Hooge* en *Lage Waterstanden* voor het jaar 1830. Uitgerekend in uren en minuten, voor de *steden* *Rotterdam*, *Oostzee*, *Dordrecht*, *Flissingen*, *Brussel*, *Briel*, *Goeree*, *Zierikzee*, *Tergoes*, *Middelburg*, *Terpeer*; en voorts voor alle *Brabandsche*, *Zeeuwtsche* en *Vlaamsche* *steden*. *V*, *Kronijk* van *Merkwaardige gebeurtenissen* in ons *Vaderland* voor de *Stad Breda* betreffende. Ten slotte vindt men tevens een *naauwkeurige Tafel*, dienende om *Neerl.* gewigt te bepalen van *der* *alles*, wat tot een *completen Almanak* behoort. De *best* *Pergament* te 40 Cents. *Rijs* in *Groot* *Pergament* te 25 Cents. De prijs van den *dubbelen Almanak*, op *Best* *Papier* te 25 Cents. *Idem* *dubbeld*, ingenaaid of in *Pergament*, 20 Cents. *Idem* *Almanak*, 10 Cents.